

УДК 338.27: 519

ББК 65.9 (4 Укр)

Царенко О.В.

ТЕХНОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ
ПРОСТОРОВИХ СИСТЕМ

Академія муніципального управління,
01032, м. Київ, вул. Фрунзе, 164,
тел.: 0503415718,
e-mail: tsarenko28@rambler.ru

Анотація. У статті запропоновано методичний підхід до оцінювання ефективності управління економічною безпекою на засадах реалізації концепції ідентифікації загальноекономічного прискорення та інтерполяційної моделі результативності узагальненого показника-індикатора економічної безпеки, що уможливило врахувати закономірності соціально-економічного зростання просторових систем. Обґрунтовано склад дієвого інструментарію відповідного стратегічного напрямку регіональної економічної політики шляхом групування системоутворюючих регуляторів для забезпечення результативності регулювання розвитку просторових систем.

Ключові слова: економічна безпека, індикатори, просторові системи, інструментарій, регіональна політика, концепція, ідентифікація, загальноекономічне прискорення, регулятори.

Annotation. In the article the methodical going is offered near the evaluation of efficiency of management economic security on principles of realization of conception of authentication of загальноекономічного acceleration and interpolation model of effectiveness of the generalized index-indicator of economic security which does possible to take into account conformities to the law of socio-economic growth of the spatial systems. Grounded composition of effective tool of the proper strategic direction of regional economic policy is by grouping to systems form regulators for providing of effectiveness of adjusting of development of the spatial systems.

Key words: economic security, indicators, spatial systems, tool, regional policy, conception, authentication, general economic acceleration, regulators.

Вступ. Слід зазначити, що в ринкових умовах з урахуванням темпів транснаціоналізації світогосподарської системи, а також зниження стратегічного потенціалу, на тлі світової кризи потребує вдосконалення система управління економічною безпекою на різних рівнях, при якій забезпечується ефективне функціонування виробничо-економічних систем незалежно від зміни навколишнього середовища. Актуальність нашого дослідження зумовлена необхідністю в розробленні комплексу заходів із концентрації зусиль для реалізації загальноекономічного прискорення та стабілізації функціонування промисловості, насичення вітчизняних ринків товарами національних соціально спрямованих галузей, зниження загроз системі господарських зв'язків тощо. Теоретичним аспектам узагальнення проблем економічної безпеки регіонів, удосконаленню процесів менеджменту економічного регулювання розвитку регіональних промислових комплексів присвячені праці зарубіжних авторів, зокрема, Л.Абалкіна, І.Ансоффа, Д.Медоуз, І.Шумпетера. Вивченню питань, пов'язаних з економічною безпекою виробничо-економічних систем та управління стійкістю, збалансованістю просторових систем до загроз, присвячені праці вітчизняних учених З.Варналія, В.Геєця, Я.Жаліла, С.Покропивного, Т.Уманець та інших. Зусиллями багатьох учених були розроблені економічні, правові й інституційні засади економічної безпеки виробничо-економічних систем, окреслено головні принципи та напрями її вдосконалення. Але поза увагою залишилися питання щодо розробки та впровадження механізму управління економічною безпекою просто-

рових систем. Нині ще не існує чітких критеріїв, індикаторів оцінки й управління економічною безпекою просторових систем. При цьому необхідні: розроблення формалізації опису параметрів надійності функціонування промислового комплексу в умовах нестійкого економічного середовища й ресурсних обмежень, обґрунтування параметрів якісної поведінки певної просторової системи.

Постановка завдання. Метою статті є узагальнення розроблення технологій, пріоритетних регуляторів і прикладного інструментарію системи управління економічної безпеки просторових систем з урахуванням можливості його використання в умовах ресурсних обмежень. Для досягнення поставленої мети в статті використані загальнонаукові та спеціальні методи пізнання й опису економічних явищ. Серед них: абстрактно-логічний – для формулювання ієрархії завдань й адаптивного управління якісною поведінкою просторових систем; деталізації та синтезу – для виокремлення найвагоміших регресорів на якісну поведінку регіонів; економетричні – для обчислення темпів економічної динаміки та визначення цільових орієнтирів розвитку промислових комплексів регіону; економіко-математичного моделювання – для побудови моделі розвитку просторових систем; синергійний – для визначення ефективної політики економічного регулювання розвитку промисловості в контексті менеджменту економічних систем регіону.

Результати. Новітні форми й методи управління на загальнодержавному рівні та на рівні регіону не сприяють раціональному використанню наявного потенціалу й ефективному розвитку продуктивних сил. Саме для недопущення кризового стану в реальному секторі економіки і слід сформулювати відповідну систему управління забезпечення економічної безпеки просторових систем (регіонів), яка певним чином породить здатність виробничо-економічних систем до ефективного функціонування в умовах підвищеного ризику та загроз.

Наголошено, що найважливішою якісною характеристикою розвитку певної просторової системи є визначення її здатності підтримувати нормальні умови життєдіяльності, стійке забезпечення ресурсами розвитку та достатній рівень економічної безпеки. Видатний економіст Л.І.Абалкін стверджував (деталізовано й тлумачиться в науковій праці [1]) таке: “Економічна безпека – це стан регіональної економічної системи, що дозволяє їй розвиватися динамічно, ефективно й вирішувати соціальні задачі та при якому держава має можливість виробляти та проводити в життя незалежну економічну політику”.

Визначено, що гарантування достатнього рівня економічної безпеки просторових систем є важливою передумовою її розвитку. Несвоєчасне усунення проблем у функціонуванні однієї з ланок, тобто регіонального промислового комплексу, з точки зору забезпечення його економічної безпеки здатне спричинити негативні наслідки в масштабах економіки всієї країни. Незалежність, стійкість, здатність до саморозвитку й прогресу – це ті якості, що характеризують одночасно розвиток регіону, промислового комплексу та їх економічну безпеку [8].

Наголошено, що за значенням показника економічної безпеки можна визначити як рівень захищеності всіх підсистем при здійсненні господарської діяльності, так і конкурентоспроможність у цілому по регіону.

Тому забезпечення економічної безпеки передбачає також урегулювання таких аспектів: 1) фінансової безпеки; 2) безпеки праці; 3) силової безпеки; 4) безпеки інформації та прийняття рішень; 5) безпеки менеджменту й кадрів; 6) соціальної безпеки й культури управління; 7) техніко-технологічної безпеки; 8) юридичної безпеки; 9) ресурсно-сировинної безпеки; 10) енергетичної безпеки; 11) екологічної безпеки.

Так, наприклад, серед сфер виробничо-господарської діяльності підприємства, що забезпечують достатній рівень її економічної безпеки, слід визначити техніко-еконо-

мічну, ресурсну, фінансову, інтелектуальну та кадрову складові, інформаційну безпеку й соціальну. Автором наведено загальну схему головних складових економічної безпеки (рис. 1).

Пошук шляхів мобілізації резервів забезпечення достатнього рівня економічної безпеки, розроблення системи моніторингу, побудова достовірного прогнозу основних економічних показників і розробка методичного забезпечення для оцінювання та прогнозування рівня економічної безпеки й зумовлюють актуальність нашого дослідження.

Рис. 1. Основні компоненти системи економічної безпеки просторової системи

Тому, відповідно до поставленої мети, це зумовило авторів розробити теоретико-методологічні засади вдосконалення системи управління економічною безпекою в промисловості просторових систем й оцінювання її ефективності, а також практичних рекомендацій щодо прогнозування резистентності виробничо-економічних регіонів систем до загроз і ризиків в умовах ресурсних обмежень.

Для досягнення поставленого ключового завдання було вирішено ряд завдань:

а) розкрити проблеми управління та вдосконалити базові положення теорії економічної безпеки на основі оригінальної еволюційно-генетичної парадигми ідентифікації ендегенно спрямованого економічного зростання;

б) обґрунтувати доцільність і розробити концепцію ідентифікації загальноекономічного прискорення з послідовністю реалізації її етапів;

в) розробити методичні рекомендації для комплексного оцінювання й прогнозування рівня економічної безпеки;

г) провести діагностику стійкості як окремих підприємств до загроз, так і оцінити ефективність існуючої системи управління економічною безпекою на макрорівні;

д) обґрунтувати концепції моделювання індивідуальної надійності функціонування виробничо-економічних систем як пріоритетної компоненти економічної безпеки;

е) запропонувати організаційно-економічні підходи до моніторингу рівня економічної безпеки із застосуванням прикладного інструментарію дослідження й прогнозування.

Невирішеність цих проблем спричинило за 1990–2009 рр. таке: виробництво найважливіших видів промислової продукції скоротилось у 20 разів проти 1990 р., частка соціально спрямованих галузей у загальному виробництві продукції в Україні зменшилася в 10 разів; утрачено понад 2 255 тис. робочих місць. Класифікація основних факторів впливу на рівень економічної безпеки промисловості просторових систем дозволила:

1) установити склад цільових підсистем економічної безпеки просторової системи (як об'єкта управління);

2) деталізувати схему реалізації технологій адаптивного управління економічною безпекою;

3) визначити послідовність етапів виконання програми дослідження.

Пошук методів і напрямів удосконалення управління економічною безпекою просторових систем зумовив упровадження аналізу регіональних промислових комплексів за п'ятьма самостійними ознаками з приведенням їх до єдиного економічного змісту.

Тобто автором оцінку й порівняння запропоновано провадити з використанням відносних показників (коефіцієнтів) у взаємозв'язку ланок "ризиків й загрози – інвестиції – частка оновленої продукції – ефективність управління – модернізація виробництва".

Відтак швидкісне забезпечення резистентності просторових систем до загроз передбачає, відповідно до концепції ідентифікації, застосування таких циклів: "вимоги та єдиний критерій оцінки – ідентифікація загроз – моделі оцінки й прогнозування – інтегральні показники – узагальнений показник – прогноз параметрів економічної безпеки – скореговані вимоги до управління економічною безпекою" (наведено автором на рис. 2).

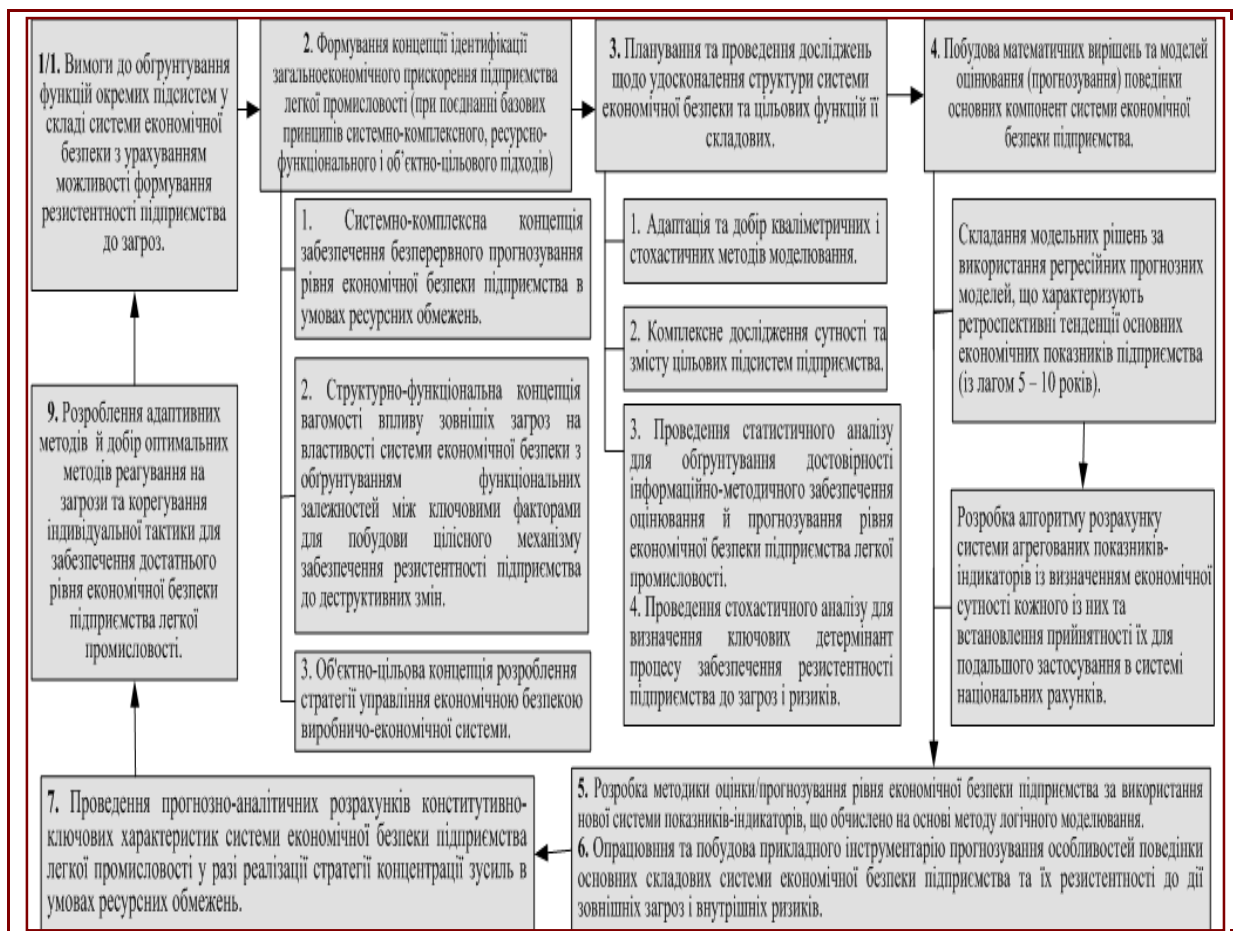

Рис. 2. Удосконалення управління економічною безпекою просторових систем на засадах реалізації концепції ідентифікації загальноекономічного прискорення

Отже, в узагальненому вигляді схему управління економічною безпекою з використанням методики комплексного оцінювання-прогнозування можна реалізувати в такій послідовності:

- 1) обґрунтування вихідних даних для побудови економіко-математичних моделей – п'яти ключових факторів впливу на рівень економічної безпеки;
- 2) переведення даних з абсолютних одиниць у відносні;

- 3) побудова сімейства модельних рішень;
- 4) обчислення коефіцієнтів ефективності управління економічною безпекою;
- 5) розрахунок інтегральних та узагальненого інтегрального показника ефективності управління економічною безпекою;
- 6) визначення рівня економічної безпеки та побудова зустрічного прогнозу на основі упередження.

Сутність запропонованої методики полягає у визначенні узагальненого показника-індикатора економічної безпеки для будь-якого виду економічної діяльності просторових систем на основі економіко-математичних моделей (індексним методом з урахуванням вагових коефіцієнтів за значеннями t-статистик) [4]. Запропонована методика дозволяє порівняно просто оцінити вплив заміни технологій на показник економічної безпеки просторової системи або запровадження нововведень чи зниження сприйнятливості виробничо-економічної системи до загроз і ризиків. Результати моделювання розвитку системи управління економічною безпекою дозволили встановити межі показника-індикатора економічної безпеки, які змінюються від 0,50 до 2,65. Відтак за результатами дослідження встановлено, що рівень економічної безпеки є: 1) низьким, коли змінюється від 0,50 – 0,68 до 0,93; 2) середнім – від 0,94 до 1,10; 3) високим – від 1,11 до 2,65.

Експериментальна перевірка розробленого комплексу модельних вирішень за використання трирівневої системи показників-індикаторів дозволила:

- 1) оцінити сучасну систему управління економічною безпекою в промисловому комплексі просторових систем;
- 2) установити, що значення показників-індикаторів економічної безпеки в переважній більшості для підприємств регіонального промислового комплексу знаходяться на найнижчому рівні з ознаками ненадійності функціонування системи управління;
- 3) побудувати варіанти прогнозу рівня економічної безпеки для промисловості, національного господарства в цілому та для окремих галузей промисловості до 2010–2020 рр.;
- 4) обґрунтувати, що протягом 2000–2010 рр. найбільш сприйнятливими до загроз є і будуть такі цільові підсистеми економічної безпеки просторових систем: інформаційна, інтелектуальна, соціальна, екологічна, етична, фінансова безпека, а також інноваційна складова економічної безпеки;
- 5) визначення основних регресорів економічної безпеки просторових систем дозволяє розробити стратегію локалізації зусиль, що в умовах ресурсних обмежень скорочує терміни добору оптимальних заходів і техніко-технологічних рішень.

Аналіз розвитку системи управління економічною безпекою в контексті забезпечення якісної поведінки складних економічних систем дає змогу обґрунтувати склад дієвого інструментарію, який, на нашу думку, саме і є найбільш імовірнішим до застосування в межах використання технологій управління економічною безпекою просторових систем на засадах реалізації концепції ідентифікації загальноекономічного прискорення.

Підкреслимо, що зазначені заходи й процедури автор вважав за доцільне згрупувати за сімома напрямками формування системоутворюючих регуляторів: державної регуляторної політики; технічного регулювання діяльності регіональних промислових комплексів; податкового регулювання; регулювання зовнішньо- та внутрішньоторгівельної діяльності; регулювання економічної конкуренції; фінансового регулювання; екологічного регулювання (табл. 1).

Обґрунтування складу пріоритетних регуляторів і важелів впливу задля забезпечення якісної поведінки просторових систем*

Засоби й напрями	Інструментарій забезпечення результативності економічного регулювання розвитку просторових систем
1	2
<p>Державна регуляторна політика (ДРП) (принципи ДРП попередньо поширювалися лише на нормативне регулювання підприємницької діяльності, а регіональна промислова випала з їхнього поля зору)</p>	<p>Вимагається здійснення управлінських процедур із:</p> <ul style="list-style-type: none"> • планування діяльності з підготовки найпріоритетніших проектів регуляторних актів у контексті розвитку просторових систем; • підготовки аналізу регуляторного впливу; • оприлюднення проекту регуляторного акта з метою отримання зауважень і пропозицій; • відстеження результативності регуляторного акта; • перегляду регуляторного акта; • оптимізації структури промислового комплексу просторових систем. <p>Зазначені процедури й управлінські вирішення відповідають принципам реалізації державної регуляторної політики та їх поширення засобами нормативного регулювання господарських й адміністративних відносин між регуляторними органами й суб'єктами державного регулювання економіки, з одного боку, і суб'єктами господарювання – з іншого [9].</p>
<p>Технічне регулювання діяльності регіональних промислових комплексів просторових систем</p>	<p>Результати відстеження результативності технічного регуляторного акта слід викладати в спеціальному звіті. При цьому вони мають бути проаналізовані органом, який прийняв цей акт (або іншим органом), і, у разі потреби, ці результати є першорядною підставою для:</p> <ul style="list-style-type: none"> • перегляду регуляторного акта органом, що його видав; • прийняття рішень із дерегулювання та коригування регуляторного акта уповноваженим на те державним органом.
<p>Податкове регулювання</p>	<p>Нагальним завданням у цьому аспекті є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розроблення єдиної стратегії податкової реформи, унаслідок чого податковий тягар: 1) зменшуватиметься; 2) перерозподілятиметься за різними видами економічної діяльності відповідно до пріоритетів промислового зростання, проголошених у державі та на рівні певної PEC; • спрощення системи податкового адміністрування; • забезпечення прозорості прийняття та стабільності положень податкового законодавства. <p>Досягти цього можна лише за результатами внесення відповідних змін до положень Податкового кодексу України [5].</p> <p>Водночас, зважаючи на наявність у цьому нормативно-правовому акті великої кількості суперечливих положень, на нашу думку, позитивним кроком було б внесення до ЗУ такої норми, яка б дозволила усунути всі сумніви щодо їхнього тлумачення (проте забезпечувала користь для платників податку);</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначення правових засад списання і реалізації застарілих і надлишкових засобів виробництва на підприємствах вітчизняного машинобудування для продовольчого комплексу в цілому та його регіональних компонент зокрема; • створення сприятливих умов для стабільного розвитку промислового виробництва й збільшення обсягів наукоємної продукції, зокрема, продукції переробної промисловості; • дозволити відшкодування ВДВ через зарахування належних сум у рахунок податкових зобов'язань з інших податків, у тому числі податку на прибуток для промислових наукоємних підприємств; для базових

1	2
	<p>виробництв, що впроваджують енергоефективне обладнання чи перманентно здійснюють енерго- й технологічний аудит своєї діяльності в контексті забезпечення високої енергоефективності) [2];</p> <ul style="list-style-type: none"> • відшкодування податку на додану вартість через зарахування в зменшення податкових зобов'язань наступних податкових періодів; • формування та реалізація чіткої державної політики щодо надання пільг зі сплати податку на додану вартість і проведення “інвентаризації” наявних пільг для окремих РПК просторових систем.
Регулювання зовнішньо- та внутрішньо-торгівельної діяльності	<p>Для забезпечення ефективності реалізації функції регулювання нагальними завданнями є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • урахувати відповідні вимоги банків країн – членів FATF щодо прозорості операцій українських банків; • зважати на рішення Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF); • створити належні організаційні, фінансові й матеріально-технічні умови для функціонування господарських судів і суддів, органів суддівського самоврядування. <p>Крім зазначеного, доцільним вбачається здійснення вдосконалення суддівської системи для вирішення господарських і адміністративних спорів на різних рівнях, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування цілісної системи кадрового забезпечення судової системи, висококваліфікованого суддівського корпусу, кадрового резерву; • інформаційне, нормативно-правове та наукове забезпечення діяльності судової системи з урахуванням положень міжнародного законодавства; • формування і становлення системи адміністративних судів, найголовнішою функцією яких є захист прав громадян, порушених діями або бездіяльністю посадових осіб, органів державної влади й органів місцевого самоврядування [6]; • залучення та повне освоєння стратегічного потенціалу промислового комплексу регіону в контексті поширення впливу на внутрішні та зовнішні ринки промислової продукції.
Регулювання економічної конкуренції	<p>Запровадження в практику господарювання дієвого інструментарію щодо забезпечення якісних параметрів поведінки просторових систем:</p> <ul style="list-style-type: none"> • згідно з концепцією регіонального розвитку, має бути деталізоване, виходячи з принципів процесуального законодавства, порядку провадження в заявах і справах про надання дозволу на узгоджені дії та концентрацію виробництва, а також про порушення вимог українського законодавства про захист економічної конкуренції; • щодо виправлення вже відсутнього дисбалансу між правами й обов'язками органів Антимонопольного комітету України та суб'єктів господарювання в реальному секторі економіки; • забезпечення раціонального перерозподілу власності в межах певної просторової системи в контексті оптимізації положень корпоративного управління розвитком певного промислового комплексу; • досягнення рівноваги впливу та балансу інтересів учасників корпоративних відносин; підвищення фінансової прозорості виробничо-господарської діяльності промислового комплексу регіонів [3]; • установа правил раціонального менеджменту та належного контролювання, оскільки корпоративне управління є важливою сферою для держави, що зумовлюється його впливом на темпи соціально-економічного розвитку регіону шляхом урахування інтересів широкого кола зацікавлених осіб у контексті забезпечення промислового й економічного зростання.

1	2
Фінансове регулювання	<p>До складу технологій управління розвитком просторових систем обов'язково слід включити заходи щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> • реалізації завдань єдиної державної регіональної політики запровадження електронного документообігу; • забезпечення прав і законних інтересів суб'єктів електронного документообігу на рівні певних регіональних економічних систем; • нормативно-правового забезпечення технології обробки, створення, передавання, отримання, зберігання, використання і знищення електронних документів, за якими буде ідентифіковано якісні параметри поведінки певного промислового комплексу просторової системи; • створення і широкого застосування в регіонах України різних платіжних систем, які оптимізують комунікаційну структуру управління певного промислового комплексу регіону; • упродовження електронної комерції, електронних цінних паперів задля скорочення термінів і спрощення звітності в межах певної просторової системи; • спрощення та прискорення документообігу між промисловими підприємствами, що входять до складу певної просторової системи.
Екологічне регулювання	<p>Комплекс заходів, сформованих відповідно до розробленого в межах дослідження механізму формування та реалізації політики економічного регулювання розвитку просторових систем, інструментарію забезпечення економічної рівноваги, який опрацьовано на засадах реалізації концепції ідентифікації загальноекономічного прискорення за шкоду, нанесену навколишньому природному середовищу держави.</p>

*Джерело: сформульовано, обґрунтовано та запропоновано автором, що опубліковано [7].

Таким чином, обґрунтовано науково-методичний підхід до формування системи управління економічною безпекою просторових систем, що враховує базові положення теорії систем і програмно-цільовий, синергетичний підхід до визначення якісної поведінки виробничо-економічних систем задля убезпечення її адаптивності до існуючих умов загальноекономічного прискорення регіонів.

Висновки. Зазначене дозволило обґрунтувати інструментарій системи управління економічної безпеки просторових систем як комплексної процедури управління у вигляді структурно-функціональної системи, що включає наявність цільових підсистем економічної безпеки: інформаційної, інноваційної, інтелектуальної, соціальної, екологічної, етичної, фінансової безпеки. Удосконалення управління економічною безпекою просторових систем на засадах реалізації концепції ідентифікації загальноекономічного прискорення наведено у вигляді логістичного відображення властивостей регіону, аксіологічно пов'язаних із позиціонуванням стану економіки господарської системи регіону на основі оцінки регіональних процесів розвитку у взаємозв'язку ланок “ідентифікація ризиків і загроз – інвестиції – частка оновленої продукції – ефективність управління – модернізація виробництва – прогнозування параметрів економічної безпеки”.

1. Абалкин Л. И. За комплексный подход в социально-экономических исследованиях [Текст] / Л. И. Абалкин // Вопросы экономики. – 2003. – № 9.
2. Варналій З. М. Регіональний розвиток України : проблеми та пріоритети [Текст] / З. М. Варналій // Економіст. – 2005. – № 6. – С. 24–28.
3. Герасимов В. Г. Экономическая система : генезис, структура, развитие науки [Текст] / В. Г. Герасимов. – Мн., 2001. – 159 с.
4. Грюниг Р. Методи ідентифікації стратегічних факторів успіху / Р. Грюниг, Ф. Зенкер, А. Цойс // Теорія та практика управління. – 1996. – № 6. – С. 84–93.

5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13–14, 15–16, 17. – С. 112.
6. Покропивний С. Ф. Регулювання територіального розвитку : стратегія і ефективність / С. Ф. Покропивний, В. М. Колот. – К. : КНЕУ, 2003. – 352 с.
7. Царенко О. В. Адаптивне моделювання процесу інкорпорації стратегічного потенціалу промислових комплексів у єдину макроекономічну систему / О. В. Царенко // Економіка та держава. – 2010. – № 7. – С. 40–44.
8. Уманець Т. В. Регіональний економічний розвиток України : теоретичні основи управління, інтегральна оцінка, діагностика : [монографія] / Т. В. Уманець. – Донецьк : ВІК, 2007. – 340 с.
9. Яременко Ю. В. Особливості промислової політики у трансформаційній економіці : [монографія] / Ю. В. Яременко. – Х. : Вид-во “Арт-ПРАД”, 2004. – 286 с.

УДК 330.322.2

ББК 65.05

Малютін О.К.

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Сумський національний аграрний університет,
Міністерство аграрної політики та
продовольства України,
кафедра менеджменту ЗЕД та євроінтеграції,
40021, м. Суми, вул. Кірова, 160,
тел.: 0542222448, 627816, 787422, 787421,
e-mail: admin@sau.sumy.ua

Анотація. У статті запропоновано принципово нову класифікацію інвестицій залежно від виду й обсягу економічної загрози. Побудовано концептуальну модель інвестиційної складової економічної безпеки з виокремленням основних її компонентів.

Ключові слова: інвестиції, економічна загроза, економічна безпека, інвестиційна безпека.

Annotation. Principle new classification of investments depending on a kind and volume of economic threat is offered in the article. The conceptual model of investment constituent of economic safety is built with the selection of its basic constituents.

Key words: investments, economic threat, economic safety, investment safety.

Вступ. Головним фактором економічної безпеки країни виступають інвестиції, які спрямовуються в основні засоби та в людський капітал, дають можливість їх відтворення, піддержують конкурентоспроможність економіки, гарантують стійке економічне зростання при утриманні на безпечному рівні різносторонніх параметрів, що характеризують економічну систему країни.

Можна стверджувати про причинно-наслідкову взаємозалежність економічної безпеки й інвестиційного процесу. Збільшення рівня економічної безпеки негативно впливає на економічну активність, а це гальмує нарощення виробничої ефективності. Наслідком цього є перерозподіл ресурсів економічної системи, що формує нові інвестиції у відповідних галузях економіки й приводить до циклічності інвестиційного процесу.

Таким чином, найважливішою складовою економічної безпеки є інвестиційна безпека, що забезпечується при дотриманні граничної норми інвестування. Організація інвестиційного процесу в країні повинна виступати основою забезпечення економічної безпеки країни в цілому.